

Truyện thoại NHỮNG NGƯỜI MẸ ANH HÙNG

Chiến tranh lùi xa, các Bà mẹ Việt Nam anh hùng hiện đều ở

Bài 1: Truyện ngắn

Thực hành đọc hiểu

Người mẹ vườn cau

Nguyễn Ngọc Tư

I. ĐỌC – TÌM HIỂU CHUNG

1. Đọc – chú thích

a. Đọc

Bảng kiểm kĩ năng đọc truyện ngắn

Tiêu chí	Có	Không
Đọc trôi chảy, không bỏ từ, thêm từ		
Ngắt giọng phù hợp		
Giọng đọc chậm rãi, nhẹ nhàng		
Thể hiện được cảm xúc của nhân vật		

b. Giải nghĩa từ khó

Lẹp nhẹp

Tiếng do vật ướt và dính lại mà phát ra

Oành oạch

Mô phỏng tiếng ngã mạnh và liên tiếp xuống nền đất

Tong tong

Chỉ tiếng nước nhỏ thành giọt nhanh, đều đều từ trên cao.

Lai rai

Không tập trung vào một thời gian mà rải ra mỗi lúc một ít, kéo dài, ở đây chỉ bữa rượu kéo dài.

b. Giải nghĩa từ khó

Méc

Mách, nói cho ai đó biết điều gì đấy.

Huyên thuyên

Nói lan man từ câu chuyện này đến câu chuyện khác mà không có hồi kết.

Tòn tọt

(uống) rất nhanh và nhiều.

Bỗ bã

Vụng về, thô lỗ, không có ý tứ, ở đây muốn đề cập đến cách nói gần gũi, thân thuộc, không khoảng cách

2. Tìm hiểu chung

a. Tác giả

- **Nguyễn Ngọc Tư**, sinh năm 1976
- **Quê quán:** xã Tân Duyệt, huyện Đầm Dơi, tỉnh Cà Mau.
- **Phong cách sáng tác:** gần gũi, bình dị, giọng văn đậm chất Nam Bộ, mềm mại nhưng vô cùng sâu cay về số phận và cuộc đời éo le chìm nổi.
- **Sáng tác tiêu biểu:** *Ngọn đèn không tắt, Nước chảy mây trôi, Giao thừa, Cánh đồng bất tận, ...*

Tác phẩm hay nhất của Nguyễn Ngọc Tú

2. Tìm hiểu chung

b. Tác phẩm

- Xuất xứ

Trích “Xa xóm mũi”, NXB Kim Đồng, Hà Nội, 2016

- Thể loại

Truyện ngắn

- Nhân vật chính

Bà mẹ bán ve chai - Người mẹ vườn cau

- Bố cục

Phần 1

(từ đầu đến...ngủ với bà
nghe ba)

Phần 2

(tiếp theo đến...ba tôi
chuyển công tác lên tỉnh)

Phần 3

(phần còn lại)

Tình cảm của người mẹ vườn cau

Bài văn 4 điểm nhưng nhân vật tôi
vẫn vui vẻ khi có được cảm xúc về
bà nội vườn cau.

Ý nghĩa, giá trị công lao của người mẹ
qua nhân vật “người mẹ vườn cau”

Hoàn cảnh của người mẹ vườn cau

- Bố cục

Phần 1

(từ đầu đến...ngủ với bà
nghe ba)

Hoàn cảnh của người mẹ vườn cau

Phần 2

(tiếp theo đến...ba tôi
xuống ngựa lên xe)

Tình cảm của người mẹ vườn cau

Phần 3

(phần còn lại)

Bài văn 4 điểm nhưng nhân vật tôi
vẫn vui vẻ khi có được cảm xúc về
bà nội vườn cau.

II.

Khám phá văn bản

1.

Đặc điểm truyện ngắn
trong văn bản
“Người mẹ vườn cau”

- Ngôi kể

Ngôi thứ nhất (nhân vật “tôi”)

→ **Tác dụng:** Cho thấy cái nhìn và cảm nhận chủ quan của nhân vật tôi về sự việc trong truyện, từ góc nhìn trẻ thơ người đọc sẽ có nhiều giải nghĩa khác nhau về văn bản.

- Người kể

Đứa bé - con của một cán bộ vốn là đồng đội với con của người mẹ vườn cau

→ Kể về người mẹ ấy như kể về bà nội của mình; Tô đậm tính chân thực của câu chuyện

- Đề tài

Người mẹ miền Nam trong và sau chiến tranh

- Chủ đề

Ca ngợi đức hi sinh thầm lặng của bà mẹ Việt Nam anh hùng; tình mẫu tử thiêng liêng có sức cảm hoá lớn lao.

- Nhan đề

“Người mẹ vườn cau”: Kể về một người mẹ sống ở vườn cau, gần gũi, bình dị và nhân hậu.

+ Không phải tên riêng, không nhắc đến một người mẹ nào cụ thể.

+ Gợi ra sự gần gũi, thân thuộc.

- Cốt truyện

1

Cô giáo giao đề văn với hai chữ “Người mẹ”, “tôi” nghĩ mãi không biết bắt đầu như thế nào.

2

Bài văn được 4 điểm nhưng tôi vẫn vui vẻ khi có cảm xúc từ “bà mẹ vườn cau”

3

Khi ba “tôi” chuyển công tác lên tỉnh, “tôi” và ba cũng lâu không về thăm nội.

4

Chú Biểu đem quà của nội từ quê lên, cả nhà rung rung nhớ thương nội, quyết định về quê thăm nội vườn cau một chuyến.

5

“Tôi” nhớ lại câu chuyện về “người mẹ vườn cau” – một bà mẹ Việt Nam anh hùng coi ba của “tôi” và “tôi” như con cháu trong nhà, nội luôn yêu thương, săn sóc mọi người chu đáo.

- Cốt truyện

1 Cô giáo giao đề văn với hai chữ “Người mẹ”, “tôi” nghĩ mãi không biết bắt đầu như thế nào.

5 “Tôi” nhớ lại câu chuyện về “người mẹ vườn cau” – một bà mẹ Việt Nam anh hùng coi ba của “tôi” và “tôi” như con cháu trong nhà, nội luôn yêu thương, săn sóc mọi người chu đáo.

3 Khi ba “tôi” chuyển công tác lên tỉnh, “tôi” và ba cũng lâu không về thăm nội.

4 Chú Biểu đem quà của nội từ quê lên, cả nhà rưng rưng nhớ thương nội, quyết định về quê thăm nội vườn cau một chuyến.

2 Bài văn được 4 điểm nhưng tôi vẫn vui vẻ khi có cảm xúc từ “bà mẹ vườn cau”

➔ **Cốt truyện gần gũi, kể theo dòng hồi tưởng của nhân vật “tôi”.**

II.

Khám phá văn bản

2.

**Hình ảnh
người mẹ vườn cau**

Nhóm:

Lớp:

Phiếu học tập

Tìm hiểu nhân vật Người mẹ vườn cau

Hình ảnh "người mẹ vườn cau" được tái hiện với những chi tiết tiêu biểu nào? Em ấn tượng với chi tiết nào nhất? Vì sao?

Ngôi nhà

Hoàn cảnh sống

Công việc

Hình dáng

Hành động

Chi tiết ấn tượng

PHIẾU ĐÁNH GIÁ THÀNH VIÊN NHÓM.....

Nhiệm vụ: Sau khi kết thúc thời gian thảo luận, thực hiện đánh giá các thành viên trong nhóm theo bảng sau

STT	Họ và tên	Tự đánh giá	Nhóm đánh giá	Ghi chú

Đánh giá: Về thái độ, năng lực, những điểm mạnh, hạn chế....

** Ngôi nhà*

- Con đường đến nhà bà là con đường đá, những khi trời mưa đường bùn ướt nhẹp.
- Nhà bà là nhà mái lá nhỏ xiu.

** Hoàn cảnh sống*

- Nội sống một mình
- Bàn thờ con thấp lè tè, ba chiếc lư đồng nghi ngút khói hương

• Công việc:

bán ve chai, đưa thư, mang thức ăn, truyền tin tức,...

→ **Cuộc sống giản dị, đơn sơ nhưng cô quạnh, đìu hiu.**

***Hình dáng:** gầy gò; bàn tay bà nhăn nheo, gân guốc; nụ cười phúc hậu, đôi mắt già nua nheo nheo.

***Hành động**

+ **Với “tôi”:** cười; vuốt đầu tôi; gấp thức ăn, đôn hậu bảo...; ôm tôi vào lòng, nội cũng cười; bà nội dẫn tôi ra vườn; bà nắm tay tôi; bà mắc mùng cho tôi ngủ; bà dúi cho tôi nhiều quả chín biếu mẹ...

+ **Với ba và các đồng đội:** đưa thư cho ba; mang thức ăn, tin tức; mang xôi ếch cho ba...

→ Sự hi sinh thầm lặng của người mẹ già, cả một đời vất vả, lam lũ, nhưng vẫn luôn là hậu phương vững chắc cho những đứa con của mình.

- **Cuộc đời:** bất hạnh, con đều đã hi sinh, cuộc sống khổ cực về vật chất.

- **Phẩm chất:**

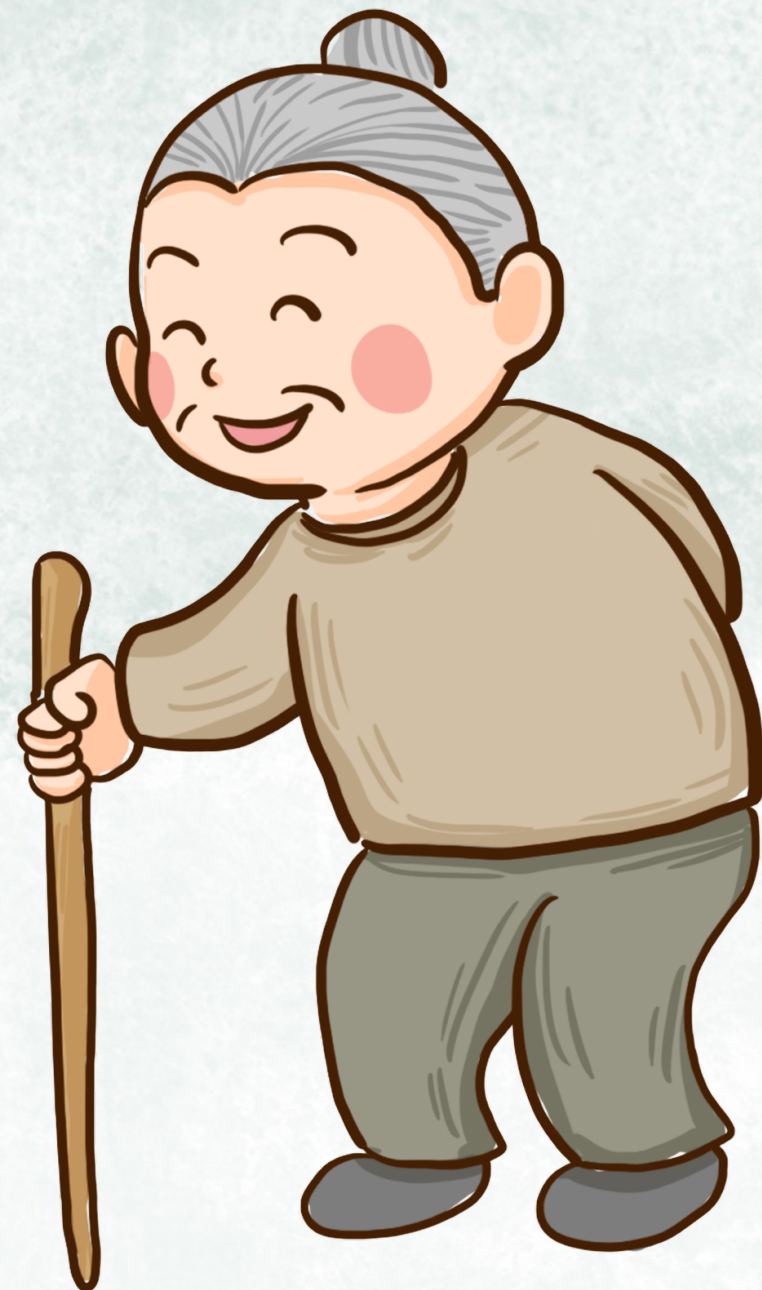
+ Tần tảo lam lũ, chịu thương chịu khó.

+ Giàu đức hi sinh

→ Là hình ảnh tiêu biểu cho người phụ nữ Việt Nam, thâm lặng và anh dũng, kiên cường, giàu đức hi sinh.

Nội ôm tôi vào lòng, ngồi trên võng bố đưa kèn kẹt. Các chú thỉnh thoảng lại cười vang. Nội cũng cười, trông nội cười vui lắm, cái vui như thức dậy sau đêm dài vươn mình ngắm bình minh.

Niềm vui giản dị và đơn sơ của nội khi được chứng kiến cảnh sum họp, ấm áp và quây quần sau những tháng ngày cô quạnh, đìu hiu 1 mình.

*Một hôm chú Biểu đến nhà, chú mang theo xâu ếch dài thiệt dài, bố
bã:*

*- Cái này má gửi cho mày, má biểu phải đem đến tận nhà. Máy
giỗ mày không về, má nhớ mày lắm. Sáng hôm qua, má còn khoe
vừa gặp mày trên vô tuyến.*

- Sự thờ ơ của con với mẹ
- Sự thương yêu, quan tâm, độ lượng,
vị tha và thấu hiểu của mẹ

III. TỔNG KẾT

1. Nghệ thuật

- Nghệ thuật kể chuyện hấp dẫn, đậm chất Nam bộ.
- Cốt truyện gần gũi, dễ dàng truyền tải nội dung.
- Ngôn từ mộc mạc, giản dị những giàu cảm xúc:

2. Nội dung

Kí ức của tác giả về người bà nội
- một người mẹ anh hùng giàu đức hi sinh và đáng thương. Qua đó, gửi gắm đến người đọc thông điệp về sự biết ơn và kính trọng những người đã hi sinh vì lí tưởng cách mạng, vì nền hòa bình độc lập và những người mẹ anh hùng.

Họ tên _____ Lớp: _____

Phiếu học tập

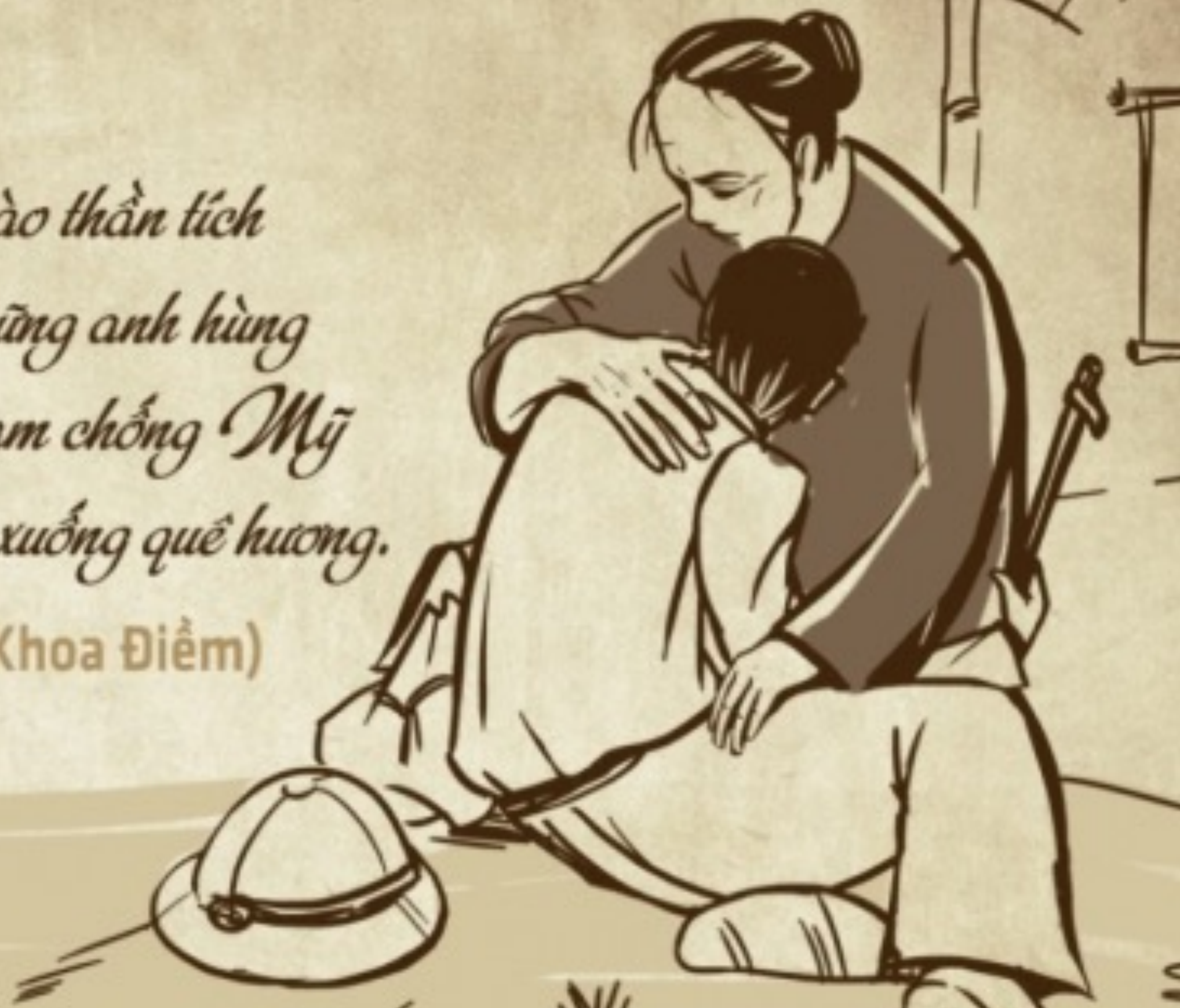

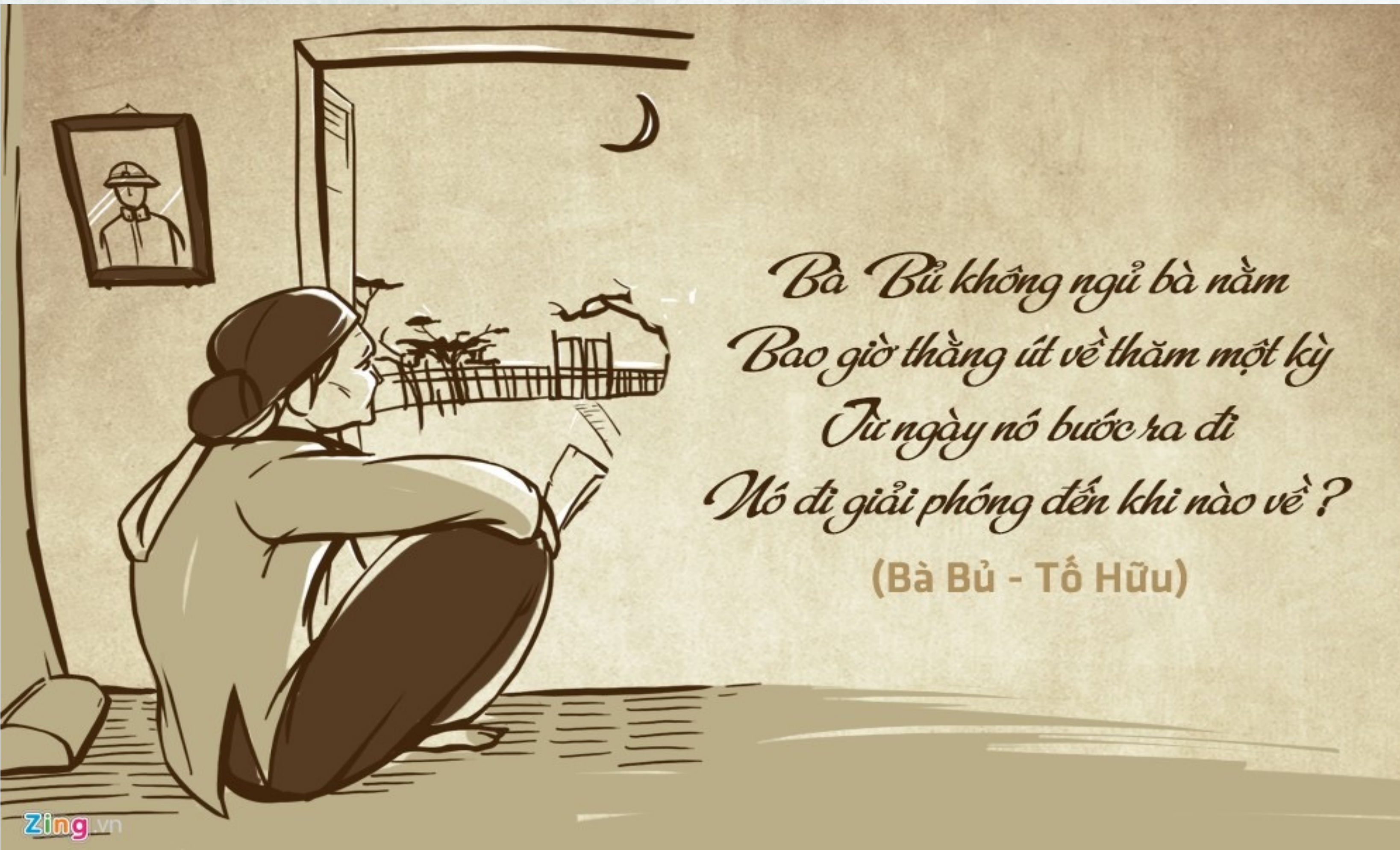
Có người cho rằng, qua truyện ngắn này, tác giả muốn nhắn gửi đến người đọc thông điệp về truyền thống “uống nước nhớ nguồn” của dân tộc. Ý kiến của em như thế nào? (Trình bày thành đoạn văn khoảng 6 – 8 dòng).

Qua văn bản “Người mẹ vườn cau”, tác giả Nguyễn Ngọc Tư muốn gửi gắm đến người đọc thông điệp về truyền thống “uống nước nhớ nguồn” của dân tộc. Lòng biết ơn đã trở thành một truyền thống tốt đẹp của chúng ta. Thế kỉ XX, đất nước ta phải trải qua hai cuộc chiến lớn để lại nhiều mất mát, đau thương cho con người Việt Nam. Đã có rất nhiều người hy sinh mạng sống của mình cho độc lập dân tộc trong đó còn có những người mẹ gạt nước mắt tiễn con ra trận. Khi hoà bình lập lại, con người quá mãi mê với cơm áo gạo tiền mà quên đi quá khứ thế nhưng quá khứ ấy vẫn luôn vẹn nguyên, thuỷ chung giống như hình ảnh người mẹ vườn cau ngày ngày chờ đợi những cựu chiến binh đến thăm bà lúc tuổi già. Văn bản cũng là lời cảnh tỉnh với những ai đã quên đi quá khứ, chúng ta cần phải biết ơn thế hệ trước đã cho ta cuộc sống như ngày hôm nay.

*Những bà mẹ đo chân vào thần tích
Để hoài thai triệu triệu những anh hùng
Những anh hùng Việt Nam chống Mỹ
Đang xuống đường như nắng xuống quê hương.*

(Xuống đường - Nguyễn Khoa Điềm)

*Bà Bủ không ngủ bà nằm
Bao giờ thằng út về thăm một kỳ
Từ ngày nó bước ra đi
Nó đi giải phóng đến khi nào về?*

(Bà Bủ - Tố Hữu)

MẸ SUỐT -NGƯỜI CHÈO 4000 CHUYỂN ĐÒ ĐƯA BỘ ĐỘI QUA SÔNG NHẬT LỆ

Dòng Máu Việt